

Formulier ten behoeve van het indienen van feitelijke/technische vragen
Datum: 27 juni 2024
Steller: C. van der Burg Natuurterreinen
Onderwerp: schermmiddelen
Omschrijving problematiek: Het is bekend dat het gebruik van bestrijdings- en reinigingsmiddelen binnen kassen o.a. via lekkage vanuit kassen tot verontreiniging van het oppervlaktewater leidt. Minder bekend is dat in de glastuinbouw aan de buitenkant van kassen – d.w.z. daken en gevels - grote volumes schermmiddelen, coatings en reinigingsmiddelen worden gebruikt die bij lozing op het oppervlaktewater eveneens een negatief effect hebben op de waterkwaliteit. Ter regulering van het gebruik van deze middelen heeft de glastuinbouwsector binnen het Platform Duurzame Glastuinbouw een ‘handreiking’ opgesteld met aanbevelingen om verontreiniging van het oppervlaktewater door deze middelen te voorkomen. Deze handreiking is niet bindend en het is primair aan de sector zelf om aan de handreiking gevolg te geven. De handreiking is vooral gericht op het voorkomen van visuele verontreiniging: ‘witte sloten’. Daarnaast geldt volgens de handreiking de zorgplicht. Maar deze wordt in de handreiking niet uitgewerkt waar het de chemische samenstelling van deze middelen betreft (alleen dat deze chroomvrij moeten zijn). Volgens de handleiding is het aan waterschappen om deze middelen te bemonsteren en te analyseren en op basis daarvan indien nodig nadere maatregelen te treffen. Dit laatste heeft dan betrekking op de mate van toxiciteit van de gebruikte middelen. Over de mate van toxiciteit van deze middelen geven de bij deze middelen horende veiligheidsbladen onvoldoende informatie. Maar de wel beschikbare informatie geeft voldoende reden tot zorg over de toxiciteit ervan en daarmee hun schadelijke effecten op de waterkwaliteit. Juist dit laatste is dan ook reden om vraagtekens te plaatsen bij de huidige regelgeving inzake het gebruik van deze middelen en het Hoogheemraadschap Delfland aan te spreken op zijn eigen verantwoordelijkheid bij het voorkomen van aantasting van de waterkwaliteit als gevolg van het gebruik deze middelen; dit in een regio die hoe dan ook al zoveel te lijden heeft van het gebruik van pesticiden. Een eigen verantwoordelijkheid die mede gezien worden in het licht van de KRW-doelstellingen. Wij hebben dan ook de volgende vragen:
Vragen en Antwoorden: 1. Is Delfland bekend met deze situatie en de risico's van het gebruik van deze middelen? Antwoord: Met het grootste areaal aan glastuinbouw binnen heeft Delfland de afgelopen decennia veel kennis opgebouwd op mogelijke emissiebronnen vanuit de sector naar bodem en oppervlaktewater. Wij zijn bekend met deze situatie en de risico's van deze middelen. 2. O.a. op grond van het Besluit Activiteiten Leefomgeving heeft het Hoogheemraadschap Delfland een eigen verantwoordelijkheid voor het voorkomen van aantasting van de waterkwaliteit als gevolg van lozingen. Onderkent Delfland deze eigen verantwoordelijkheid? Antwoord: Delfland staat voor een goede waterkwaliteit en leefomgeving. We weten als geen ander hoeveel tijd, geld en inspanning het kost om een goede waterkwaliteit te behalen en te behouden. Hierbij treden we verdergaand dan de Wettelijke kaders op, om aantasting van de waterkwaliteit te voorkomen, danwel in goede staat te behouden. Wij realiseren dit door het houden van vele vormen van toezicht.

3. Heeft Delfland in dit verband bemonsteringen en analyses van deze middelen uitgevoerd en op basis daarvan inzicht in de mate van toxiciteit van deze middelen? Zo ja, wat zijn de resultaten hiervan?

Antwoord: Delfland heeft in 2013 vanuit de werkgroep “Emissies Glastuinbouw” met andere waterschappen een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de meest gebruikte schermmiddelen.

Aanvullend blijkt uit een recent intern onderzoek;

Schermmiddelen:

De stoffen die gebruikt worden als krijtmiddel van Hermadix (<https://hermadix.com/producten/>) waaronder D-Fuse, D-Gree, Q-Black, Q-Heat, Q-White en alle tussen varianten zijn geclassificeerd als mengsels waar geen stoffen aan toegevoegd zijn die worden geclassificeerd onder de Verordening (EG)1907/2006.

Voor de middelen van Redusystems (Redusol, Reduheat, ReduFuse, ReduFlex) worden op de veiligheidsbladen verschillende stoffen weergegeven (5-chloor-2-methyl-2H-isothiazool-3-on en 2-methyl-2H[1]isothiazool-3-on). Dit zijn echter geen PFAS. Voor zover bekend wordt er geen vermelding gemaakt van stoffen die vallen onder Verordening (EG)1907/2006.

Scherhverwijderingsmiddelen

Bestaan over het algemeen uit zuren of sterk basen. We hebben verschillende middelen bekeken (Removit, Oxaalzuur en Glassclean, GS-4 Xtra en ReduClean). Voor Removit en Glassclean worden de bestanddelen vermeld op het veiligheidsblad (zie onderstaande tabellen). Voor Glassclean wordt aangegeven dat in het mengsel geen stoffen aanwezig zijn die voldoen aan de criteria voor PBT (Persistent, bioaccumulatief en Toxisch) en zPzB (zeer persistent en zeer bioaccumulatief). Voor Reduclean en GS-4 Xtra wordt aangegeven van er geen stoffen zijn toegepast waarvoor beperkingen gelden op basis van Verordening (EG)1907/2006.

Removit:

Naam ingrediënt	Identificatienummer(s)	Concentratiebereik	Classificatie ingrediënt
Natriumhydroxide	215-185-5	<2%	Skin Corr. 1A (H314)
Tetranatriummethyleendiaminetetraacetaat	200-573-9	5%-10%	Eye Dam./Irrit.1 (H318, H332, H302, H373)
Alkylpolyglycoside	500-220-1	<2%	Eye Dam./Irrit. 1 (H318)

Glassclean:

Gevaarlijke inhoudsstoffen:		
Alkyl ether carboxylic acid, sodium salt	 Skin Irrit. 2, H315; Eye Irrit. 2, H319	2,5-10%
Ingrediëntendeclaratie volgens detergenten verordening (EG nr. 648/2004):		
anionogene oppervlakteactieve stoffen		<5%

4. Als deze middelen vervuילend zijn, is Delfland dan handelend opgetreden door middel van handhavingsmaatregelen t.a.v. het voorkomen van lozingen? Zo ja, hoe vaak is dat gebeurd en wanneer?

Antwoord: Delfland kan alleen optreden als duidelijk is waar de lozing van het schermmiddel vandaan komt. Als een heterdaad lozing wordt opgemerkt dan wordt er strafrechtelijk opgetreden. Het voorkomen van lozingen vindt middels communicatie samen LTO plaats. Hiervoor is een handreiking aanbrengen “schermmiddelen” op de site van Glastuinbouw Waterproof geplaatst. Najaar 2023 en voorjaar 2024 heeft Delfland

ten aanzien van krijtlozingen drie keer strafrechtelijk opgetreden (het reinigen en aanbrengen van een schermmiddel). Indien de het oppervlaktewater niet “onaanvaardbaar” visueel verontreinigd is wordt de ondernemer door ons direct op de hoogte gesteld.

5. Als de genoemde middelen inderdaad de waterkwaliteit binnen het werkgebied van Delfland aantasten, welke maatregelen neemt Delfland c.q. van plan bent te nemen om deze schadelijke effecten te voorkomen ?

Antwoord: Bij bedrijfsbezoeken worden ondernemers telkens weer door de handhavers op hun verantwoordelijkheid gewezen. Daarnaast worden ondernemers geadviseerd hoe zij bij het aanbrengen en verwijderen van schermmiddelen het beste te werk kunnen gaan.

Om de warmte en het felle zonlicht buiten de kas te houden is het een trend dat meer glastuinders kiezen voor schermdoeken en diffuusglas. Tijdens gehouden inspectievluchten wordt steeds meer geconstateerd dat tuinders het reinigingswater opvangen in een silo. Hierdoor zal het gebruik van schermmiddel en reinigingsmiddelen op den duur uitsterven.

Bronnen:

https://www.glastuinbouwnederland.nl/content/user_upload/Handreiking_aanbrengen_en_verwijderen_schermmiddelen_def_nov_2018_01.pdf

<https://www.underglas.nl/reinigingswater-kasdek-mag-naar-sloot-maar-wel-netjes/>

<https://www.lumiforte.com/nl/nieuws/op-de-eerste-rij-bij-onderzoek-naar-licht-en-gewas>

[I_13620070529nl00030280.pdf \(europa.eu\)](#)

Onderzoeksrapporten WUR: WPR-1171, WPR -1149, WPR-821
Reinigingsmiddelen zowel voor gebruik in de kas als buiten de kas.

Dit formulier richten aan verenigdevergadering@hhdelfland.nl